Lietas arhīva Nr. C-0348-17
ECLI:LV:GURT:2017:1130.C30405917.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Gulbenē 2017.gada 30.novembrī

Gulbenes rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M. Bogdane
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu

Aprakstošā daļa

2017. gada 31.janvārī /pers. A/ (turpmāk tekstā – prasītājs) iesniedzis Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par naudas piedziņu. Lieta ievesta 2017. gada 3.februārī. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] pantu un pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas rezolūciju, saņemta izskatīšanai Gulbenes rajona tiesā. Ar 2017.gada 24.marta lēmumu (lietas 44. lapa) Gulbenes rajona tiesa civillietu pieņēmusi Gulbenes rajona tiesas izskatīšanā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2016.gada 01.februārī ēkas īpašniece /pers. C/, persona kods: /personas kods/, (bijusī īpašniece) noslēdza dzīvojamās telpas īres līgumu Nr.26 ar atbildētāju /pers. B/, personas kods: /personas kods/. 2016.gada 12.septembrī /pers. C/ saistības un tiesības saskaņā ar testamentu un iesniegumu par mantojuma pieņemšanu, pēdējas gribas rīkojuma nolasīšanu, atzīšanu par spēkā stājušos un apstiprināšanu mantojuma tiesības, kas reģistrēts aktu un apliecinājumu reģistrā Nr. 6193 (Pielikums Nr.4) pārņēma prasītājs /pers. A/.

Noslēgtā īres līguma ietvaros atbildētājs dzīvoja izīrētajā dzīvoklī - /adrese/, izmantoja to, izmantoja komunālos pakalpojumus, bet prasītājs neizpildīja ar īres līgumu uzņemtās saistības.

Prasītājs 2016.gada 20.septembrī izstādīja rēķinu Nr. 1/2016/09, par kuru norēķins nav veikts līdz šī prasības pieteikuma sastādīšanas dienai; prasītājs 2016.gada 15. oktobrī izstādīja rēķinu Nr. 1/2016/10, par kuru norēķins nav veikts līdz šī prasības pieteikuma sastādīšanas dienai. 2016.gada 15.novembrī atbildētājs vienpusējā kārtā pārtrauc līgumu un atstāja izīrēto dzīvokli. Prasītājs 2016.gada 15.novembrī izstādīja rēķinu Nr. 1/2016/11, par kuru norēķins nav veikts līdz šī prasības pieteikuma sastādīšanas dienai, lai gan prasītājam bija pienākums maksāt īres maksu par 15 (piecpadsmit) īres dienām 2016.gada novembra mēnesī un komunālajiem pakalpojumiem; prasītājs 2016.gada 15.decembrī izstādīja rēķinu Nr. 1/2016/12, par kuru norēķins nav veikts līdz šī prasības pieteikuma sastādīšanas dienai, kas sastāv no komunālo pakalpojumu rēķiniem par 2016.gada novembra mēneša 15 (piecpadsmit) dienām. Kopējais īres maksas un komunālo maksājumu parāds uz šī prasības pieteikuma sastādīšanas dienu ir EUR 627,43.

Saskaņā ar noslēgto līgumu atbildētājam bija jāmaksā prasītājam par sniegtajiem īres pakalpojumiem un jāveic komunālo maksājumu samaksa, bet atbildētājs šos maksājumus nav veicis, tādēļ prasītājs ir spiests vērsties tiesā, lūdzot tiesas aizsardzību.

Prasītājs būdams godprātīgs, vienpusējā kārtā atkāpjas no tiesībām pieprasīt soda naudas apmaksu, kas noteikta 0,1% apmērā par katra kavējuma dienu.

Saskaņā ar noslēgtā īres līgumu 5.1.6.punktu, atbildētājam atstājot izīrētas telpas, tās bija jānodod prasītājam lietošanai derīgā stāvoklī un telpas nedrīkst būt sliktākā stāvoklī, kādas tās bijās pieņemot to lietošanā 2016.gada 01.februārī. Atbildētājs atstāja dzīvokli par to neinformējot prasītāju un prasītājs ieejot dzīvoklī /adrese/, konstatēja, ka dzīvoklis ir pilns ar atkritumiem un daudz dažādām salauztām lietām, kuras no dzīvokļa bija jāizvāc. Prasītājs pasūtīja un apmaksāja atkritumu konteineri EUR 106 apmērā saskaņā ar Kvīti Nr.14430, kā arī samaksāja par atkritumu izvešanu - darbu EUR 80, ko pierāda Rēķins Nr. BI010/2016. Pamatojoties uz iepriekš minēto, atbildētājs nodarījis prasītājam zaudējumus EUR 186 apmērā.

Lai gan noslēgtajā īres līguma 2.4. punktā noteikts, ka atbildētājam jāiemaksā drošības naudu EUR 170 apmērā, prasītāja rīcībā iepriekšējais mājas apsaimniekotājs - pilnvarotā persona /pers. D/ to nav nodevis. Ja atbildētājs var uzradīt bankas pārskaitījumu vai kādu citu minētas drošības naudas apmaksas apliecinājumu, prasītājs ir gatavs samazināt savu prasījuma apmēru par EUR 170, dzēšot to no atbildētāja zaudējumu samaksas atlīdzības pienākuma.

Prasītājs 2017.gada 04.janvārī ar mantojuma apliecību, reģistrs Nr. 30, par legatāru uz nekustamo īpašumu /adrese/ iecelts prasītājs.

Prasītājs 2017.gada 04. janvārī kļuvis par nekustamā īpašuma /adrese/ likumīgo īpašnieku un par tādu ierakstīts arī zemesgrāmatā.

Līdz prasības pieteikuma sastādīšanas dienai, atbildētājs savas saistības pret prasītāju nav izpildījis un parādu nav samaksājis un zaudējumus nav atlīdzinājis.

2017.gada 23.janvārī prasītājs vērsās pie zvērinātas advokātes Ievas kāzinieces, lai viņa sagatavo maza apmēra prasību pret atbildētāju par parāda piedziņu. Prasītājs par šo juridisko palīdzību samaksājis advokātei EUR 150,00, ko apliecina izrakstītais rēķins Nr. 01/17-02 un rēķina apmaksas pierādījums, bankas izdruka.

Prasītājs pamatojoties uz Civillikuma 1., 1431., 1587., 1590., 1651., 1652., 1779.pantu, Likuma par dzīvojamo telpu īri 12.pantu, 12.[1] pantu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 44.panta pirmās daļas 1.punktu, 127., 128., 250.[18] pantu, 250.[19] panta otro daļu, 250.[20] pantu, lūdz tiesu piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājam:

1. īres maksas un komunālo maksājumu parādu EUR 627,43;
2. zaudējumus EUR 186,00;
3. valsts nodevu EUR 122,02;
4. ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70;
5. ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta palīdzību civillietā EUR 150,00.

Lūdz noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās un neatmaksātās summas.

Prasītājs norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums, nosakot 30 dienu termiņu no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas rakstveida paskaidrojuma sniegšanai (lietas 39., 48.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei (lietas 47.-49.lapa).

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumu par prasību nav sniedzis, nav lūdzis lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Tiesas dokumenti atbildētājam nosūtīti uz viņa pēdējo zināmo dzīvesvietas adresi. Sūtījumi atgriezti tiesai bez izsniegšanas, ar norādi, ka beidzis glabāšanas laiks.

Ar 2016. gada 24.marta lēmumu nolemts lietu izskatīt rakstveida procesā. Pusēm paziņots par pilna sprieduma sastādīšanas un pieejamības datumu.

Atbildētājam par lietas izskatīšanu un sprieduma pieejamību paziņots saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{18}, 250.^{25} pantu, 59.pantu ar sludinājuma publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis". No lietas materiāliem pievienotās sludinājuma izdrukas redzams, ka sludinājums publicēts 2017.gada 4.augustā oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" laidienā Nr.154, līdz ar ko Civilprocesa likuma 59.panta ceturtajā daļā noteiktais termiņš ir ievērots un lietu iespējams izskatīt.

Motīvu daļa

Pārbaudot prasības pieteikumam pievienotos rakstiskos pierādījumus, novērtējot prasības pieteikumu, tā motivāciju, tiesa atzīst, ka maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājai jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektajā daļā noteikts, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No lietā iesniegtā 2016.gada 1.februārī Dzīvojamās telpas īres līguma Nr.26 (lietas 13.-22.lapa) tiesa konstatē, ka atbildētājs kā īrnieks apņēmies maksāt īres maksu par /adrese/ EUR 170,- apmērā līdz katra mēneša 20 datumam (līguma 2.1.punkts); par apkuri (centrālā), izlietoto auksto un karsto ūdeni, tā uzsildīšanu, kanalizācijas pakalpojumiem, atkritumu izvešanu, koplietošanas telpu apgaismojumu, inženiertīklu apkalpošanu pēc attiecīgo institūciju vai uzņēmumu noteiktiem tarifiem vai atbilstoši uzstādīto mērījumu rādījumiem, saskaņā ar LR normatīvajos aktos noteikto kārtību, atbildētājs apņēmies maksāt izīrētājam vienlaicīgi ar īres maksu (līguma 2.2.punkts); atbildētājs apņēmies vienlaicīgi ar īres maksu maksāt LR normatīvajos aktos noteikto nekustamā īpašuma nodokli, nekustamā īpašuma apdrošināšanas maksu, kā arī par ēkas koplietošanas telpu un ēkai pieguļošās teritorijas sakopšanu proporcionāli izīrētā dzīvokļa platībai, sadalot maksājumus par gadu uz 12 mēnešiem (līguma 2.3.punkts). Līgums noslēgts uz laiku līdz 2017.gada 31.decembrim. Ar līguma 5.1.6. punktu puses vienojušās, ka telpas nododot nedrīkst būt sliktākā stāvoklī kā tās bija pieņemot.

Dzīvojamo telpu stāvoklis, kad tas tika nodots atbildētājam, fiksēts 2016.gada 1.februāra Aktā par dzīvokļa-pieņemšanu-nodošanu (lietas 19.-22.lapa).

Prasītāja prasījuma tiesības izriet no Dzīvojamās telpas īres līguma, Iesnieguma par mantojuma pieņemšanu, pēdējās gribas rīkojuma nolasīšanu, atzīšanu par spēkā stājušos un apstiprināšanu mantojuma tiesībās (lietas 23.-25.lapa), Mantojuma apliecības (lietas 32.-34.lapa), Zemesgrāmatu apliecības (lietas 35.lapa).

Prasības summu par īres maksu un komunālajiem maksājumiem EUR 627,43 apmērā pamato lietā iesniegtie rēķini (lietas 26-29.lapas). Tiesa konstatē, ka aprēķini veikti atbilstoši dzīvojamās telpas īres līgumā pielīgtajam (lietas 12.-14.lapa). Atbildētājs nav apstrīdējis rēķinos norādītos aprēķinus.

Prasība ir pamatota uz likumu, jo CL 1587.p. nosaka, ka tiesīgi noslēgts darījums uzliek par pienākumu līdzējiem izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne vēlāk radušās izpildes grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut atlīdzinot otrai zaudējumus. Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 12.pants noteic, ka dzīvojamās telpas īres maksa maksājama dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajos termiņos.

Tiesa ņem vērā, ka prasītājs neizmanto pielīgtās soda sankcijas pret atbildētāju, t.i., netiek lūgts piedzīt soda naudu.

Saskaņā ar Civillikuma 1770. pantu, ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir vajadzīgi četri priekšnoteikumi, bet kā piektais apspriežams arī 1776. panta noteikums.

Šie četri priekšnoteikumi ir:

1) kādas personas prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība);

2) šīs personas vaina;

3) zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs;

4) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs kā īrnieks uzņēmies nepārprotami atrunātu saistību saglabāt dzīvojamo telpu tādā stāvoklī, kādā tā viņam tika nodota.

Atbildētājam ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, kas radušies prasītājam atbildētāja rīcības rezultātā. Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Tiesa konstatē, ka pierādīta zaudējumu esamība, to apmērs, kā arī cēloniskais sakars ar atbildētāja rīcību.

Prasītājam nodarītos zaudējums EUR 186.- apmērā pamato lietā iesniegto maksājuma dokumenti – kvīts un rēķins (lietas 30.-31.lapa)

Civillikuma 1402.panta izpratnē konkrētajā gadījumā atbildētāja saistība ir radusies gan pēc līguma, gan pēc likuma.

Civillieta nesatur pierādījumus, ka parāds un zaudējumi uz lietas izskatīšanas dienu būtu nomaksāts. Tiesa konstatē pamatu prasības pilnīgai apmierināšanai.

Prasītājs lūdz tiesu spriedumā noteikt, ka prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās un neatmaksātās parāda summas.

Saskaņā ar CPL 195. pantu prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, taču jāievēro, ka procentus kopā ar piespriesto galveno parādu neskaita, bet spriedumā norāda atsevišķi. Tāda īpatnība izskaidrojama ar to, ka arī pēc sprieduma taisīšanas turpinās procentu pieaugums, kas aprēķināms no galvenā parāda, bet nevis no kopējās piespriestās summas. Prasītāja tiesības saņemt procentus, kā norādīts minētā pantā, turpinās līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad atbildētāja mantu pārdod izsolē. Tomēr jāņem vērā, ka, iestājoties CL 1763. pantā norādītajiem apstākļiem, procentu pieaugums var apstāties ātrāk. (skatīt: Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums.

Autoru kolektīvs. – Rīga: TNA, 2006 – 290. - 291. lpp).

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments 2014.gada 04.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-2742/14 (C17162112) atzina par pamatotu kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas spriedumu daļā par to likumisko procentu piedziņu, kas prasītājam pienākas saskaņā ar CPL 195.pantu. Kasācijas sūdzībā atbildētājs norādīja, ka apelācijas instances tiesa, nosakot likumisko procentu termiņa sākumu, nepamatoti to sākusi skaitīt no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā dienas, lai gan sprieduma labprātīgai izpildei atbildētājam bija noteikts desmit dienu termiņš. Senāts norādīja, ka *"[7.3] Pamatots ir kasācijas sūdzības arguments, ka apelācijas instances tiesas noteiktais desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei nav iekļaujams termiņā, par kuru aprēķināmi likumiskie procenti. Atbilstoši Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktam parādnieka nokavējums ar visām tām sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc paražas. Konkrētajā gadījumā ar tiesas spriedumu noteiktais desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei paredzēts, lai parādnieks varētu samaksāt piedzīto naudas summu, tādēļ šis termiņš nav ieskaitāms nokavējumā."* No šī sprieduma izriet, ka to likumisko procentu, kuru saņemšanas tiesības atzītas ar tiesas spriedumu atbilstoši CPL 195.panta noteikumiem, aprēķins sākas nevis no sprieduma stāšanās spēkā dienas, bet gan no dienas, kad beidzās tiesas noteiktais sprieduma labprātīgas izpildes termiņš, tātad, nekādā gadījumā šīs tiesības nav nosakāmas ar atpakaļejošu datumu. Tādas pašas atziņas ir iekļautas arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 29.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-1331/2016 (C28283311).

Tiesa konstatē, ka prasītājam ir tiesības saņemt likumiskos procentus (6% gadā) no neatmaksātās galvenā parāda summas par laika periodu no dienas, kad beigsies tiesas noteiktais sprieduma labprātīgas izpildes termiņš līdz sprieduma pilnai izpildei (izsoles dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantā minētos procentu pieauguma aprobežojumus.

Civilprocesa likuma 41.pants nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, tiesas izdevumi piespriežami no atbildētāja par labu prasītājam proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītājam radušies sekojoši tiesas izdevumi – samaksāta valsts nodeva EUR 122,02 (lietas 9. lapa), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu EUR 4,70 (lietas 10.lapa); par laikrakstā ievietojama tiesas sludinājuma sagatavošanu EUR 1,71 (lietas 59.lapa), par sludinājuma publikāciju laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" EUR 15,65 (lietas 62.lapa) - kopā tiesas izdevumu apmērs – EUR 144,08. Minētos izdevumus ir pamats piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta palīdzību civillietā EUR 150,- apmērā. Minētos izdevumus apliecina lietā iesniegtais rēķins un maksājuma uzdevums (lietas 36.-37.lapa), kā arī zvērināta advokāta orderis un pilnvara (lietas 11.-12.lapa).

Tiesa secina, ka ir pamats no atbildētāja piedzīt par labu prasītājam izdevumus advokāta palīdzības samaksai mazākā apmērā nekā to lūdz prasītājs. Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktā noteikts, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro*, — ir to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Turklāt Civilprocesa likuma 44.panta ceturtajā daļā noteikts, ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra. Vadoties pēc iepriekš norādītajām Civilprocesa normām, tiesa secina, ka no atbildētāja piedzenami prasītāja labā izdevumi saistībā ar advokāta palīdzību EUR 122,02 apmērā (summa iegūta sekojoši – EUR 813,43 x 30% = EUR 244,03 x 50% = EUR 122,02). Pārējā daļā lūgums par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu ir noraidāms, jo neatbilst Civilprocesa likuma 44.pantā noteiktajam apmēram.

Secināms, ka prasītāja labā no atbildētāja piedzenami tiesāšanās izdevumi par kopējo summu EUR 266,10.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1]panta pirmās daļas noteikumiem, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums atbildētājam labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 42., 97., 190.- 195., 204.[1] , 250[25] , 250[27], 415., 440.[2] pantiem, tiesa

nosprieda:

apmierināt prasību.

PIEDZĪT no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, galveno parādu EUR 813,43 (astoņi simti trīspadsmit euro un 43 centi) apmērā; tiesāšanās izdevumus EUR 266,10 (divi simti sešdesmit seši euro un 10 centi) - KOPĀ 1079,53 (viens tūkstotis septiņdesmit deviņi euro un 53 centi).

Samaksa veicama uz šādiem norēķinu rekvizītiem:
Saņēmējs- Prasītājs: /pers. A/, personas kods: /personas kods/;
Norēķinu konts Nr. /konta numurs/, AS „SEB banka";
Mērķis: Parāda samaksa un zaudējumu atlīdzināšana.

ATZĪT /pers. A/ tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos procentus (6% gadā) no neatmaksātā galvenā parāda par laika periodu no dienas, kad beigsies tiesas noteiktais sprieduma labprātīgas izpildes termiņš līdz sprieduma pilnai izpildei (izsoles dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantā minētos procentu pieauguma aprobežojumus.

NOTEIKT atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem. Sūdzība iesniedzama Gulbenes rajona tiesā.

Pārsūdzības termiņš skaitāms no pilna sprieduma pieejamības dienas – 2017. gada 1.decembra.

Tiesnese M.Bogdane